

STAUROS

č. 8 apríl/máj 2021

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovičko o SLOVE

Každoročne si v období po Pasche spomeniem na zmeny názvov miest a ulíc, ktoré priniesla zmena režimu začiatkom 90-tych rokov minulého storočia. Politické prevrat sa prejavil aj zmenou názvov. Spomínam to z hlbšieho dôvodu. Lebo aj v duchovnej oblasti hovoríme o prevrate. Pán Ježiš Kristus zničil vládu smrti. Svojou smrťou premohol smrť, spievame v tropári Paschy. A predsa po tomto víťazstve Krista slávime nedele, ktoré majú trocha zvláštne názvy. Nedeľa o Tomášovi, O myronosičkách, O porazenom, O Samaritánke, O slepom. Tieto názvy zaváňajú „starým režimom. Zaváňajú režimom, keď pri moci bola smrť. Prečo sa po víťazstve Krista tieto názvy nezmenili? Viem si predstaviť, že by to mohla byť Nedeľa o obrátení Tomáša, Nedeľa o Kristo-nosičkách, Nedeľa o konvertovaní Samaritánky. To by aspoň trochu naznačovalo zmenu režimu.

Prečo ale takéto názvy? Myslím, že jeden z dôvodov spočíva v mojej realite. Pascha síce znamená nový život, ktorý nám Kristus prináša, ale mňa neustále pokúša ten život starý. Pokúša ma to Tomášove: Kým nevidím, neuverím... Doráža na mňa strach myronosičiek, ktoré v panike utekli od hrobu, lebo sa báli. Namiesto ohlasovania evanjelia som často nemý pred týmto svetom ako ony. A niečo podobné vidím aj v evanjeliu Nedele o porazenom (Jn 5, 1-15). A ono chce demaskovať starého človeka. Viacerí cirkevní otcovia si všímajú indicie v tomto význame. Päť stĺporadií pri dejisku zázraku vykladajú ako päť kníh Mojžišových – teda židovskú Tóru. Človek je ochrnutý 38 rokov. V tejto dĺžke mizérie ochrnutého niektorí vidia narážku na čas putovania Izraelitov po púšti po ich východe z egyptského otroctva. Ich putovanie totiž trvalo presne 38 rokov. Doba ochrnutia človeka sa spája s dobou akéhosi ochrnutia dôvery Izraela voči Bohu.

V tomto kontexte dostáva aj otázka Pána Ježiša svoj ďalší význam: „Chceš ozdraviť?“ (Jn 5, 6) Chorý si po takom dlhom čase už mohol zvyknúť na svoju chorobu. Mohol si zvyknúť na to, že je závislý od iných, že iní sa oňho postarajú. Niektorí ľudia možno aj nevedomky môžu svoju chorobu používať na manipulovanie iných. Preto je otázka Pána Ježiša vonkoncom dôležitá: „Si pripravený vziať do svojich rúk zodpovednosť za seba a svoj život, alebo chceš byť naďalej radšej odkázaný na pomoc iných?“ A táto otázka získava svoju skutočnú hĺbku v duchovnej

oblasti. Spomínam si na jednu správu ešte z 90-tych rokov. Po prevrate sa rehoľníčky Františkánky v Prahe rozhodli urobiť z budovy, ktorú získali znova do vlastníctva, hotel. Kuriózne na tej správe bolo, že predtým tá budova slúžila ako väzenie. Komunisti v nej väznili a mučili nepriateľov režimu. A vraj to skutočne pritiaхло pozornosť. Ľudia neváhali platiť peniaze, aby mohli bývať v autenticknej väzenskej cele. Nám to znova môže poslúžiť ako hlbší obraz. Ako otázka - Či väčšina môjho snaženia nesmeruje práve tam? Že dni svojho života trávim v akejsi luxusnej cele. Kristus síce urobil prevrat, a otvoril brány väzenia, ale ja naďalej zostávam v cele svojho egoizmu. Prečo? Jeden z dôvodov je teda zvyk. Lebo som si na svoje väzenie zvykol a možno si už ani neviem predstaviť, že by som mal žiť ináč.

Okrem toho môžeme z príbehu vyčítať aj iný dôvod. Ochrnutý strávil dlhé roky v „dome milosti“ Taký je totiž preklad názvu miesta, kde čakal 38 rokov. Betsaida – „dom milosti“. Ale ten dom milosti sa v skutočnosti zmenil na „dom zásluh.“ Aby sa niekto uzdravil, musel sa do vírivky dostať ako prvý. A to prirodzene znamenalo súťaž. Nevnímam niekedy takto aj ja skutočný život viery? Že je to výhra v lotérii pre tých, ktorí si to tvrdo odpracovali alebo to majú zapísané v rodokmeni? Z dnešného evanjelia neplynú taký dojem. Pán Ježiš nechváli vieru ochrnutého v zmysle: „Chod' synu, tvoja viera ťa uzdravila...“ Ani nevidíme neodbytnosť chorého. Vidíme skôr, že ochrnutý Ježiša predtým ani nepoznal. Pýtali sa ho: „Kto ťa uzdravil? – Nevie!“ Ochrnutý si teda uzdravenie ničím nezaslúžil.

Božie slovo Nedele o porazenom nám teda kladie dôležité otázky: Chceš ozdraviť, alebo chceš naďalej žiť vo svojej luxusnej cele? Chceš ozdraviť, alebo budeš stále hľadať nové výhovorky, prečo sa to ešte nedá dnes? A potom sú tu aj otázky z iného súdka: Verím, že žijem v dome Božej milosti? Verím, že cirkev je tým domom? Verím, že Božia láska nie je iba výhrou v lotérii pre vybraných šťastlivcov, ale je aj pre mňa?

Ježiš Kristus urobil najväčší prevrat v dejinách ľudstva. Je to prevrat Božej milosti. V živote ochrnutého človeka sa prejavil celkom jednoducho - poslušnosťou na slovo. Kristus povedal: „Vstaň!“ a ochrnutý sa po 38 rokoch na lôžku postavil. Nebol to potenciál vo vnútri ochrnutého. Bol to potenciál Ježišovho slova, ktorý ochrnutého zdvihol. Preto ponechajme názov dnešnej nedele taký, aký je: O porazenom. Lebo názov sám o sebe ešte nič nemení. Ak zmeníme názov ulice či mesta, ešte tým nezmeníme ľudí, ktorí tam žijú. Lebo rozhodnutie k zmene musíme urobiť každý sám za seba. Ja sám sa musím rozhodnúť, či zostanem porazený so svojimi výhovorkami alebo či prijmem Kristovo víťazstvo. Jedno nám evanjelium povedalo jasne: Poslušnosť Kristovmu slovu prináša slobodu.

JEDNOTNÝ TERMÍN PASCHY

V marci rozvíril vody teologických diskusií príspevok pravoslávneho arcibiskupa a spolupredseda zmiešanej katolícko-pravoslávnej teologickej komisie, a súčasne zástupcu Ekumenického patriarchátu pri Svetovej rade cirkvi, ktorým je Job Getcha. Známy teológ a jeden z lídrov súčasnej pravoslávnej teológie sa vyjadril, žeby bolo vhodné využiť blížiaci sa jubileum 1700 rokov od prvého ekumenického snemu (koncilu) v meste Nicea, ktorý sa konal roku 325. Na tomto sneme bolo potvrdené božstvo Ježiša Krista, ale rovnako tak bol stanovený výpočet slávenia Paschy, sviatku všetkých sviatkov.

Ako sa vyjadril arcibiskup Job, ak chceme ostať verní rozhodnutiam koncilu v Nicei, tak je potrebná reforma kalendára a stanovenie spoločného dátumu Paschy. Skutočnosť, že práve v roku 2025 pripadne Pascha ako podľa gregoriánskeho, tak i podľa juliánskeho kalendára na ten istý dátum je obrovským povzbudením do týchto ekumenických snažení.

Práve Svetová rada cirkvi plánuje využiť toto jubileum prvého všeobecného snemu na svetovú konferenciu teológov, ktorí by sa zamýšľali nad tým, čo je „*viditeľnou jednotou*“ kresťanov pre dnešok. A to hlavne vo svetle mnohých výziev dnešnej doby, predovšetkým však sekularizmu a náboženského pluralizmu. Zmyslom konferencie nemá byť štúdium minulosti, ale reflexia súčasnosti.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 19. – 25. 4. 2021

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Igor (Ihnátová)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) * Silvia (Šecková)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * rod. Rimová
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne veľká večiereň
NEDEĽA	Štvrtá po Pasche - O porazenom, 3. hlas 8:00 Utierenie (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 26. 4. – 2. 5. 2021

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	<i>Polovica Päťdesiatnice</i> 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne veľká večiereň
NEDEĽA	Piata po Pasche - O Samaritánke, 4. hlas 8:00 Utierenie (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)

OZNAMUJEME

- Od pondelka, 19. 4. 21 sú znova povolené verejné bohoslužby s obmedzeniami:
 - počet návštevníkov v chráme v jednom okamihu nesmie prekročiť koncentráciu jeden návštevník na 15 m² z plochy priestoru určeného pre návštevníkov. Pre náš chrám to znamená, že na bohoslužbe sa môže zúčastniť maximálne 30 ľudí. Do tohto počtu sa nezapočítavajú deti do 10 rokov v sprievode dospeljej osoby. Preto sa znova vraciame k sláveniu **štyroch** sv. liturgií v nedeľu, počnúc nedeľou 25. 4. 21. – to znamená, že okrem sv. liturgie o 9. 00 a 10. 30, budeme opäť sláviť sv. liturgiu o 12.00 v slovenskom a o 17. 00 v cirkevnoslovanskom jazyku. Aby sme dodržali stanovenú hranicu, prosíme Vás, aby sa zapísali do tabuľky na internetovej stránke farnosti alebo cez kontakty farského úradu. Zároveň je potrebné dodržiavať všetky aktuálne platné pandemické opatrenia. Na bohoslužby počas týždňa nie je potrebné sa zapisovať.
- Nadalej platí dišpenz od povinnej účasti na bohoslužbách v nedeľu a prikázaný sviatok, ktorý je v platnosti už od 1. októbra. Naši biskupi zároveň požiadali, aby veriaci ohrození vo vyššej miere uprednostnili sledovanie bohoslužieb prostredníctvom masmédií či internetu.
- V piatok, 23. 4. 21 budeme sláviť odporúčaný sviatok sv. veľkomočeníka Juraja. Preto sa deň pred sviatkom pomodlíme večiereň a vo sviatok budeme sláviť dve sv. liturgie – ráno o 7.00 v slovenskom a večer o 17.00 v cirkevnoslovanskom jazyku. Sviatok tiež spôsobuje voľnicu, neplatí zdržanlivosť od mäsa.
- Pripomíname, že počas pracovných dní (pondelok až piatok) sa v našom chráme o 15. hodine modlíme 9-ty čas a následne vykladáme k adorácii najsv. eucharistiu.

ĎAKUJEME

- Bohu známa rodina darovala pre potreby farnosti 50 €, iná Bohu známa darovala 25 €, ďalší Bohu známy prispel 70 €. Všetkým štedrým darcom vyslovujeme vďačné „*Pán Boh odmeň!*“

BLAHOŽELÁME

- V uplynulých dňoch oslávila svoje životné jubileum aktívna veriaca našej farnosti p. *Mariana Bodnárová*. Oslávenkyni i celej jej rodine vyprosujeme Božie požehnanie na mnohé a blahé roky.

LÚČIME SA

- V uplynulých dňoch naše farské spoločenstvo opustil p. *Anton Molčányi* († 80). Pohrebné obrady sa uskutočnili v utorok, 13. 4. 2021 v Bratislavskom krematóriu. *Večná mu pamiatka!*

KONTAKT

- **V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:**
osobne: o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 0911/400 845,
e-mail: bratislava@grkatba.sk
o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, tel.: 0903/946 717